

JØDERNE I DANMARK OMKRING 1931

AF H. COLDING JØRGENSEN

DE sidste Aar har bragt særlig Røre om Jødespørgsmaalet, og til Belysning af Jødernes nuværende Stilling i Danmark er foretaget den følgende befolkningsstatistiske Undersøgelse.

Ved tidligere Undersøgelser over dette Spørgsmaal, her i Landet navnlig de, der er foretaget af Kontorchef *Cordt Trap*, har selve Udgangspunktet været de Oplysninger, der fremgik af Folketællingerne. Skemaerne indeholdt en Rubrik angaaende hvilket Trossamfund, de enkelte Personer tilhørte, og det var derfor ret let at udskille de Personer, der paa det paagældende Tidspunkt tilhørte det mosaiske Trossamfund. Samtidig havde man en let Adgang til alle de nødvendige Oplysninger om Alder, Fødested, Erhverv m. m.

Ved Folketællingen 1930 fandtes derimod ikke Rubrikken »Trossamfund« paa Spørgeskemaerne, og det var derfor ikke muligt at skaffe en tilsvarende let tilgængelig Oversigt over de nuværende Medlemmer af det jødiske Samfund. Den første Opgave blev derfor Fremstillingen af et Kartotek over alle Jøder i Danmark, og for at faa dette saa fuldstændigt som muligt, er man gaaet frem ad forskellige Veje. Udgangspunktet er navnlig taget fra følgende Kilder: 1) De Skattelister, som det mosaiske Trossamfund fører hvert Aar, indeholdende Navne paa alle Jøder, der svarer Skat til Samfundet; 2) Lister over de Personer, der i de senere Aar har faaet Understøttelse gennem Samfundets forskellige Hjælpefond; 3) Lister over Børnene i de jødiske Dreng- og Pigeskoler; 4) Kartoteket over de jødiske Børn, der gaar i københavnske Kommuneskoler; 5) Andre Kilder, særlig Fortegnelsen over de Personer, der tidligere har været Medlemmer af Trossamfundet, og 6) Udskrift af Folketællingen 1921 omfattende alle Jøder i Danmark 1921.

Udfra disse forskellige Kilder har man i første Omgang fremstillet et Kartotek over de Personer, man paa denne Maade har

fundet, og derfra har man ved at gaa tilbage til Folketællings-skemaerne 1930 og gennem Folkeregistret ogsaa optaget i Kartoteket alle de Jøder, der fandtes i de Husstande, man herved kom i Forbindelse med. Derefter foretoges en kritisk Gennemgang af dette Kartotek, hvorved man navnlig har udskudt en Del Personer, især Børn, om hvilke det har kunnet oplyses, at de har skiftet Trossamfund.

Slutresultatet blev, at der i Hovedstaden (København, Frederiksberg og Gentofte) i 1931 skulde findes et Antal Jøder paa 5.635 mod 5.482 i 1921.

Selvom nogle Personer ved denne Fremgangsmaade maaske er undgaaet os, tyder alt dog paa, at Antallet i det store og hele er rigtigt. Ganske vist har der siden 1921 utvivlsomt fundet Indvandring Sted her til Landet, navnlig i de første Aar; de i de senere Aar stærkt skærpede Regler for Opnaaelse af Opholdstilladelse har sikkert medført, at Antallet af Indvandrede efterhaanden er blevet forsvindende. Da Fødselshyppigheden ogsaa i Jødebefolkningen har haft et kraftigt Fald, ligesom i den øvrige Befolkning, jfr. det følgende, samtidig med at Antallet af døde i den jødiske Befolkning er forholdsvis stort paa Grund af den særlige Aldersfordeling i 1921 med relativt mange i de ældre Aldersklasser, saaledes som det fremgik af Folketællingen, tør man gaa ud fra, at den fundne Tilvækst paa ca. 250 i Antallet af Jøder nogenlunde svarer til Virkeligheden, og i alle Tilfælde kan vort Materiale anses for fuldt ud repræsentativt til den videre Undersøgelse.

Antallet af Jøder udenfor Hovedstaden har aldrig været betydeligt, og gennem de senere Opgørelser har det stadig vist stærkt Fald. Ifølge Folketællingen 1921 var der opført 465 Jøder udenfor Hovedstaden; men dels var en stor Del af disse saakaldte »Nazaræere«, altsaa ikke egentlige Jøder, og dels er Tendensen fra tidligere med stærk Vandring til Hovedstaden fortsat i det forløbne Tiaar, saaledes at der i det nævnte Kartotek kun er medtaget ca. 150 Jøder udenfor Hovedstaden; man har heller ikke villet ofre det uforholdsmæssigt store Arbejde paa at finde de enkelte meget spredt boende Personer, der eventuelt mangler i dette Tal, da Antallet i Sammenligning med de i Hovedstaden boende er betydningsløst.

Ved Hjælp af dette Kartotek indeholdende alle de Individualoplysninger, det har været muligt at fremskaffe, kan udledes de i det følgende meddelte Resultater.

Aldersforskellen fremgaar af følgende Tabel for de vigtigste Aldersgrupper særskilt for Mænd og Kvinder.

Alder	Mænd	Kvinder	Ialt
Under 15 Aar	692	685	1.377
15—20 Aar.....	315	304	619
20—60 »	1.533	1.660	3.193
60 Aar og derover...	258	334	592
Tilsammen ...	2.798	2.983	5.781

Antallet af Mænd udgør 48,4 pCt. af det samlede Antal, hvilket svarer ret nøje til de 48,9 pCt. for hele Danmarks Befolkning.

Sammenligner man Jødernes Aldersfordeling med den Fordeling, hele Danmarks Befolkning udviser, vil det ses, at der ikke er større Forskelligheder at paavise; dog er Barneaarene (under 15 Aar) lidt mindre repræsenteret hos Jøderne nu i Modsætning til det, der fremgik af Folketællingen 1921, hvor Barneaarene var lidt stærkere repræsenteret. Det store Fald i Fødselshyppigheden, som er konstateret for hele Befolkningen, synes her at være særlig kraftig, jfr. følgende Oversigt over Fødslerne blandt Jøderne i Aarene omkring 1921 og 1931.

Antal Fødsler.

1920.....	116	1930.....	53
1921.....	125	1931.....	43
1922.....	93	1932.....	57

I Uddannelsesaarene (15—20 Aar) er der forholdsvis mange Jøder, nemlig 10,7 pCt. mod hele Befolkningens 9,2 pCt., overensstemmende med det større Antal Børn for ti Aar siden. De produktive Aldersklasser (20—60 Aar) er ogsaa lidt stærkere repræsenteret end i hele Befolkningen (55,3 pCt. mod 52,5 pCt.), derimod er der nu lidt færre gamle (10,2 pCt. mod 10,8 pCt.).

Naar man tager i Betragtning, at de danske Jøder er sammensat af to ret forskellige Bestanddele, nemlig de Jøder, der er født her i Landet, og de indvandrede, mest russiske Jøder, hvor tidligere Undersøgelser har vist, at de danske Jøder havde en Alderssammensætning, der viste mange i de ældre Aldre og ret faa i de yngste, medens Forholdet var lige omvendt blandt de russiske Jøder, er det bemærkelsesværdigt, at man faar en saa god Overensstemmelse mellem Jødernes Aldersfordeling og hele Befolkningens.

Fordelingen efter ægteskabelig Stilling fremgaar af følgende Tabel:

	Mænd	Kvinder
Ugifte.....	1.518	1.573
Gifte	1.171	1.106
Enkestand	71	255
Separeret og fraskilt.....	38	49
Ialt	2.798	2.983

Ogsaa paa dette Punkt viser en Sammenligning med hele Befolkningen, at Jøderne ikke indtager nogen Særstilling.

Antallet af gifte Mænd er noget større end gifte Kvinder; det illustrerer den almindelige Erfaring, at det mere er Mændene end Kvinderne, der indgaar blandede Ægteskaber, jfr. Ægteskabsstatistikken, der eksempelvis for Aarene 1916—20 viser, at 85 Mænd giftede sig med ikke-jødiske Kvinder, medens kun 63 Kvinder giftede sig med ikke-jødiske Mænd. Forholdsvis faa Mænd lever i Enkestand, nemlig kun 2,5 pCt. mod 3,5 pCt. i hele Befolkningen; dette tyder paa, at mange jødiske Enkemænd paany indgaar Ægteskab. Ved en Detailundersøgelse, hvor ogsaa Alderen tages i Betragtning, viser det sig, at Jødinderne er forholdsvis tidligt gift; overensstemmende med dette er der relativt mange jødiske Enker, 8,6 pCt. mod hele Befolkningens 7,0 pCt.

Der er endvidere foretaget en Undersøgelse over Fordelingen efter Fødested.

Fødested	Mænd	Kvinder	Ialt
Hovedstaden	1.655	1.759	3.414
Øvrige Danmark	160	241	401
Ialt hjemmefødte	1.815	2.000	3.815
Sverige.....	52	98	150
Tyskland.....	72	105	177
Letland	67	59	126
Litauen	41	38	79
Polen	245	199	444
Rusland.....	358	350	708
Øvrige Udland.....	73	84	157
Ialt fremmedfødte ...	908	933	1.841
Uoplyst Fødested....	75	50	125
Samtlige.....	2.798	2.983	5.781

De $\frac{2}{3}$ af samtlige Jøder er saaledes født i Danmark, og den overvejende Del af Resten er fra Rusland og Randstaterne.

I Forbindelse med Fødestedet har det Interesse at se paa de Oplysninger, der har kunnet fremskaffes angaaende Jødernes Statsborgerforhold.

Statsborgerret	Mænd	Kvinder	Ialt	Heraf født i Danmark
Danmark	1.928	2.111	4.039	3.098
Sverige	30	42	72	13
Tyskland	54	32	86	15
Letland	39	37	76	23
Litauen	28	36	64	25
Polen	209	208	417	174
Rusland	278	311	589	225
Øvrige	61	48	109	27
Uoplyst	171	158	329	215
Tilsammen..	2.798	2.983	5.781	3.815

Op mod $\frac{3}{4}$ af samtlige her i Landet boende Jøder har saaledes dansk Statsborgerret. Sammenlignes Oversigterne over Fødested og Statsborgerforhold, viser det sig, at Antallet af indvandrede Jøder er 1966, og af disse har 941 opnaaet dansk Indfødsret, altsaa omtrent Halvdelen.

Af den sidste Kolonne i Tabellen fremgaar det, at der findes 717 Personer, der er født i Danmark, men ikke har opnaaet dansk Indfødsret; dette er praktisk taget allesammen Børn, der, hvis de bliver her i Landet, med Tiden næsten automatisk vil blive danske Statsborgere.

Hvis man til de udenfor Danmark fødte knap 2.000 Personer lægger de 700 Børn, der her i Landet er født af Jøder, der ikke har dansk Statsborgerret, faas 2.700, som maa være et Minimumstal for, hvor stor en Andel de indvandrede Jøder udgør. Naar hertil lægges de Børn, som er født her i Landet af indvandrede Jøder, der har opnaaet dansk Indfødsret, kommer man sikkert et Stykke over de 3.000 Jøder, der i 1921 ikke kunde henregnes til danske Jøder. Da det gamle jødiske Samfund som tidligere nævnt i 1921 bestod af forholdsvis mange gamle, og de indvandrede Jøder af forholdsvis mange unge, skulde dette jo ogsaa have medført, at det gamle jødiske Samfund nu ikke udgør en saa stor Andel som tidligere.

Fordelingen efter Forsørgerstilling fremgaar af følgende Tabel:

	Mænd	Kvinder
Forsørgere	1.878	882
Giftede Kvinder	—	1.106
Delvis forsørgede.....	159	174
Helt forsørgede	761	821
Ialt.....	2.798	2.983

og procentvis:	Jøderne		Hele Befolkningen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Forsørgere	67.1	29.6	70.3	34.4
Giftede Kvinder	—	37.1	—	38.4
Delvis forsørgede	5.7	5.8	2.0	0.8
Helt forsørgede	27.2	27.5	27.7	26.4
Ialt	100.0	100.0	100.0	100.0

I den jødiske Befolkning er der forholdsvis færre Forsørgere end i hele Befolkningen, men næsten samme Andel helt forsørgede Personer. Derimod har Jøderne mange flere delvis forsørgede Personer, fortrinsvis Personer under Uddannelse, der kun til Dels kan klare sig selv; dette stemmer overens med det tidligere paaviste store Antal i Aldersklassen 15—20 Aar.

Det Punkt, man i Almindelighed interesserer sig mest for, er Jødernes Fordeling efter Erhverv og Indtægt. I den følgende Tabel er opgjort, hvorledes Forsørgerne fordeler sig efter de vigtigste Erhvervshovedgrupper.

	Mænd	Kvinder	Ialt
Landbrug, Skovbrug, Fiskeri	3	1	4
Haandværk og Industri	819	163	982
Handel og Pengeomsætning	696	182	878
Transport og Kommission	17	3	20
Immaterielle Erhverv	244	68	312
Husgerning m. m.	15	46	61
Personer ude af Erhverv	46	341	387
Uangivne	38	78	116
Ialt	1.878	882	2.760

og procentvis:	Jøderne		Hovedstaden	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Landbrug, Skovbrug, Fiskeri	0.2	0.1	1.3	0.1
Haandværk og Industri	43.6	18.5	44.4	18.7
Handel og Pengeomsætning ..	37.1	20.6	21.3	16.8
Transport og Kommission ..	0.9	0.3	11.1	1.8
Immaterielle Erhverv	13.0	7.7	11.6	9.9
Husgerning m. m.	0.8	5.2	1.2	26.8
Personer ude af Erhverv ...	2.4	38.7	7.4	23.5
Uangivne	2.0	8.9	1.7	2.4
Ialt	100.0	100.0	100.0	100.0

Som det var at vente, har Jøderne en ganske anden Erhvervsfordeling end hele Befolkningen, eksempelvis findes kun ganske

enkelte Jøder i Hovedgruppen Landbrug, hvor over $\frac{1}{3}$ af samtlige Mænd i Danmark er beskæftiget. Dette stemmer fuldt overens med, at Jøderne saa godt som alle lever i Hovedstaden, og det vil derfor være mere interessant at foretage en Sammenligning mellem den Erhvervsfordeling, som Jøderne har, og den, der findes i Hovedstaden, som gjort i ovenstaaende Tabel.

Ved Haandværk og Industri er der beskæftiget omtrent 44 pCt. af alle jødiske Mænd, altsaa samme Procentdel som af Hovedstadsbefolkningen, men ved Handel og Pengeomsætning, hvor $\frac{1}{5}$ af Hovedstadens Mænd virker, findes mere end hver tredje Jøde. I Hovedgruppen Transport- og Kommissionsvirksomhed findes saa godt som ingen Jøder; Gruppen bestaar navnlig af Tjenestemænd ved Jernbane-, Post-, Telegraf- og Telefonvæsen og beskæftiger hver tiende Forsørger i hele Hovedstaden, men kun en af hver Hundrede Jøder.

Ved immateriel Virksomhed træffes nogenlunde samme Andel af Jøderne som af Hovedstadens Befolkning, godt $\frac{1}{10}$ af alle Forsørgere. Derimod er der en betydelig Afvigelse fra det normale i Gruppen Husgerning; i denne er i Hovedstaden mere end en Fjerdedel af de kvindelige Forsørgere beskæftiget som Husassistenter, Husbestyrerinder, Rengøringskoner m. m., men kun 5 pCt. af de jødiske selvforsørgende Kvinder beskæftiges ved disse Fag. Til Gengæld er der en meget stor Andel af de jødiske Kvinder i Gruppen: Ude af Erhverv, d. v. s. Personer, navnlig Enker, der lever af Renteindtægter, Pensionister, Understøttede m. m., nemlig 38,7 pCt. mod Hovedstadens 23,5 pCt.

I den følgende Oversigt over Forsørgerne er disse opført særskilt for nogle vigtigere Erhverv.

Haandværk og Industri:	Mænd	Kvinder	Tilsammen
1) Hovedpersoner:			
Næringsmiddelindustri	13	1	14
Tekstil- og Beklædningsindustri	132	5	137
Læderindustri	39	—	39
Byggefag	18	1	19
Sten- og Metalindustri	34	—	34
Papirindustri	12	3	15
Raadgivende Ingeniør	31	1	32
Øvrige	45	—	45
Hovedpersoner ialt	324	11	335
2) Funktionærer ialt	24	6	30

3) Svende og Arbejdere:	Mænd	Kvinder	Tilsammen
Næringsmiddelindustri	16	—	16
Tekstil- og Beklædningsindustri	321	137	458
Læderindustri	39	—	39
Byggefag	28	—	28
Sten- og Metalindustri	33	3	36
Papirindustri	8	6	14
Øvrige	26	—	26
Arbejdere ialt	471	146	617
Ialt Haandværk og Industri...	819	163	982
Handel og Pengeomsætning:			
1) Hovedpersoner:			
Grosserere	309	6	315
Detailhandlere	75	18	93
Bank, Forsikring, Veksellerer	36	1	37
Øvrige	2	1	3
Hovedpersoner ialt	422	26	448
2) Funktionærer ialt	245	151	396
3) Hjælpepersonale ialt	29	5	34
Ialt Handel og Pengeomsætning	696	182	878
Immateriel Virksomhed:			
Stats- og kommunal Administration ..	36	2	38
Kirkelig Virksomhed	8	—	8
Undervisning	27	25	52
Sundhedsvæsen	32	7	39
Kunst og Videnskab	53	22	75
Studerende	34	4	38
Sagførere og Revision	52	1	53
Andet Personale	2	7	9
Ialt	244	68	312
Landbrug	3	1	4
Transport og Kommission	17	3	20
Husgerning, Portner m. m.	15	46	61
Kapitalister og Pensionister	34	232	266
Understøttede	12	109	121
Uangivne	38	78	116
Samtlige Forsørgere	1.878	882	2.760

I de tre aktive Erhvervsgrupper, der her betyder noget: 1) Haandværk m. m., 2) Handel m. m. og 3) Immaterielle Erhverv, kan til Oversigt anføres følgende Fordeling af Mændene paa sociale Grupper:

	Haandværk m. m.	Handel m. m.	Immaterielle Erhverv
Hovedpersoner	324	422	193
Funktionærer	24	245	16
Arbejdere	471	29	1
Tilsammen..	819	696	210

Og til Sammenligning en procentvis Fordeling:

	Haandværk m. m.		Handel m. m.		Immaterielle Erhverv	
	Jøder pCt.	Hovedst. pCt.	Jøder pCt.	Hovedst. pCt.	Jøder pCt.	Hovedst. pCt.
Hovedpersoner ...	39.6	13.8	60.6	30.1	91.9	53.5
Funktionærer	2.9	10.7	35.2	44.8	7.6	25.8
Arbejdere	57.5	75.5	4.2	25.1	0.5	20.7
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Denne Tabel synes at vise en meget stor Forskel mellem det jødiske Samfunds og Hovedstadsbefolkningens erhvervsmæssige Sammensætning. En langt større Del af Jøderne er Hovedpersoner, nemlig ved Haandværk og Industri 40 pCt. mod 14 pCt., ved Handel 61 pCt. mod 30 pCt. og ved Immaterielle Erhverv 92 pCt. mod 54 pCt. Som den følgende Undersøgelse over Indtægternes Størrelse viser, er det dog særlig de mange Smaa mestre, der vejer stærkt til blandt Hovedpersonerne. I Funktionærklassen er der derimod en Del færre Jøder, men navnlig er der faa i Arbejderklassen; kun ved Haandværk finder vi et nogenlunde stort Antal, men praktisk taget ingen i de øvrige Erhvervsgrupper. En detailleret Tabel over de enkelte Erhverv viser, at det især er de Arbejdergrupper, der i Almindelighed kaldes Hjælpepersonale: Bude, Chauffører, Fyrbødere m. m., i hvilke der slet ingen Jøder findes.

Ved en Gennemgang af de enkelte Erhverv ses det, at der er visse Fag, der har et meget betydeligt Antal Udøvere, her navnlig indenfor Tekstil-, Beklædnings- og Læderindustrien. Der er ikke mindre end 102 jødiske Skrædermestre og 30 Skomagermestre, og herudover en Del Hattemagere, Guldsmede og Buntmagere. Arbejderklassen er repræsenteret i de tilsvarende Erhverv som Mestrene, og her er langt det største Antal ogsaa Skrædersvende, nemlig 307 Mænd. Skræderfaget under eet beskæftiger saaledes ialt 409 af samtlige 1.878 mandlige Forsørgere, altsaa mere end hver femte. Dette kan næppe være en Tilfældighed, men maa sikkert skyldes naturlige Anlæg. Til Sammenligning tjener, at der i Hovedstaden som Helhed kun er 1,5 pCt. af de mandlige Forsørgere ved Skræderfaget. Udtrykt paa anden Maade er hver tiende af Hovedstadens Skrædere Jøde.

Ved Handel er langt den største Del Grosserere, nemlig 309 Mænd; da der efter den sidste Folketælling i Hovedstaden findes godt 3.500 Grosserere, skulde der saaledes i dette Fag være 9 pCt. Jøder. Begrebet »Handelsmænd«, som tidligere talte en Del Jøder,

optræder nu sjældent, derimod findes Jøderne repræsenteret i en Del Detailhandelsbrancher, særlig Boghandel, Manufaktur og Skotøj.

I Funktionærklassen er Mændene næsten alle Handelsrejsende (115), et Erhverv, der vel øver samme Tiltrækning som det tidligere: Handelsmand.

Af de immaterielle Erhverv er 36 jødiske Mænd ansat ved den egentlige Stats- og kommunale Administration, men alle i mere overordnede Stillinger og f. Eks. ingen Politi- og Toldbetjente eller Brandmænd og lignende; dette Antal svarer nøje til Jødernes talmæssige Stilling. En Del er Lærere (27) navnlig ved højere Undervisning, og 30 er Læger. Gruppen Kunst og Videnskab er særlig stærkt repræsenteret med 53; det er særlig Forfattere, Journalister, Musikere m. m. Ved Sagførervirksomhed, hvor man ofte mener, Jøderne skulde være stærkt repræsenteret, findes 42 af Hovedstadens 885, altsaa dog kun 5 pCt.

Af Kvinderne er en stor Del Syersker, nemlig 130 af samtlige de 163, der er beskæftiget ved Haandværk og Industri. Af egentlige Fabriksarbejdersker træffes næsten ingen jødiske Kvinder. Ved Handel er der 24 selvstændige Erhvervsdrivende og 145 Funktionærer, navnlig Butikspersonale ved Detailhandel, hvor vi træffer 113 jødiske Kvinder. Af Pensionatsvirksomhed, der i Hovedstaden som Helhed beskæftiger en Mængde Kvinder, lever kun en enkelt jødisk Kvinde.

Som Sygeplejersker og i lignende Erhverv findes kun 7 jødiske Kvinder, en meget lille Andel sammenlignet med Landets øvrige Befolkning. Som nævnt tidligere er der ved Husvæsen særlig faa Jøder, kun 39 Kvinder. Det synes af disse Tal at fremgaa, at de unge jødiske Piger ikke i nær samme Omfang som den øvrige Befolkning tager Stilling som Husassistent og lignende, men snarere søger over i Handelsvirksomheder som Butiks- og Kontorpersonale.

Den største Del af de selvforsørgende, jødiske Kvinder findes blandt »Personer ude af Erhverv«, nemlig 341 af samtlige 882 Forsørgere eller omtrent 40 pCt. I hele Hovedstaden er kun 25 pCt. af Kvinderne henført hertil. Af de 341 lever de 217 af Renter af Formue; Resten lever af Pension og Understøttelse.

Til yderligere Belysning af Jødernes erhvervsmæssige Stilling er der foretaget en Undersøgelse af Indtægternes Størrelse 1931 og til Sammenligning Indtægterne i Hovedstaden paa samme Tidspunkt.

For samtlige Mænd fremgaar Indtægtsfordelingen af følgende Tabel.

	Indtægt Kr.	Antal med Indtægts- oplysning	Procentvis	
			Jøderne pCt.	Hele Hovedstaden pCt.
Under 1.000		196	11.7	5.3
1 000— 2.000		251	14.9	17.2
2.000— 3.000		260	15.5	20.2
3.000— 4.000		245	14.6	24.5
4.000— 5.000		135	8.0	13.7
5.000—10.000		256	15.2	14.2
10.000—20.000		170	10.1	3.4
20.000—50.000		115	6.9	1.2
50.000 og derover.....		51	3.1	0.3
		Ialt.. 1.679	100.0	100.0

og efter Aldersklasser.

Alder	Antal	Samlet	Gennem-	Hele
		Indtægt Kr.	snit Kr.	Hovedstadens Gennemsnit Kr.
15—25 Aar	281	412 800	1.469	1.919
25—35 »	259	1.218.800	4.706	3.512
35—45 »	420	3.130.400	7.453	4.724
45—55 »	368	4.041.800	10.983	5.500
55—65 »	217	3.906.100	18.000	5.748
65 og derover....	134	2.126.800	15.872	4.540
Ialt	1.679	14.836.700	8.837	4.239

Som det fremgaar af disse Tabeller, er Jødernes Indtægtsfordeling ret forskellig fra hele Hovedstadsbefolkningen; taget under eet er Jødernes Gennemsnits-Indtægt dobbelt saa stor. Men ser man paa de enkelte Aldersklasser, gaar dette Forhold ikke igen overalt; f. Eks. ligger Indtægten for den laveste Aldersklasse under 25 Aar væsentlig under det for Hovedstaden almindelige, kun 1.469 Kr. mod 1.919; men i næste Aldersklasse tjener de mere, 4.700 Kr. mod 3.500 Kr., og Forskellen er derefter stigende med Alderen. Da der er nogen Forskel i Aldersfordelingen, som følgende Tabel viser:

Alder	Forsørgere med oplyst Indtægt	
	Jøderne pCt.	Hele Hovedst. pCt.
15—25 Aar	16.8	14.9
25—35 »	15.4	25.4
35—45 »	25.0	22.6
45—55 »	21.9	17.7
55—65 »	12.9	11.5
65 og derover.....	8.0	7.9
	100.0	100.0

kunde man beregne, hvor stor Gennemsnitsindtægten vilde være for Jøder, hvis de — alt andet lige — havde haft samme Aldersfordeling som hele Hovedstaden. Man faar da som Gennemsnit 8.400 Kr. mod det ovenfor fundne summariske 8.800 Kr.; altsaa spiller den lidt forskellige Aldersfordeling i denne Forbindelse ingen Rolle.

Af Tabellen over Indtægtsstørrelse fremgaar det, at Jøderne er relativt stærkt repræsenteret i Grupperne over 5.000 Kr. og svagest i alle Grupper derunder; dog maa bemærkes den særlig store Andel af Jøderne, der har Indtægter under 1.000 Kr., hvor der er forholdsvis dobbelt saa mange som af Hovedstadens Befolkning. Iøvrigt er Forskellen stigende med Indtægtens Størrelse, hvilket navnlig fremgaar af følgende:

	Jøder	Hovedstaden
Kr.	pCt.	pCt.
Under 3.000	42.1	42.7
3.000—10.000	37.8	52.4
10.000 og derover ...	20.1	4.9
	100.0	100.0

I de laveste Indtægtsklasser under 3.000 Kr. er Jøderne saaledes repræsenteret lige saa stærkt som andre, og Forskellen er navnlig den, at det er alle Mellemindtægterne, der er svagt og de større Indtægter over 10.000 Kr. stærkt repræsenteret.

Denne Indtægtsfordeling stemmer vel overens med den Fordeling efter Erhverv, som fremgaar af det foregaaende, hvor navnlig alle egentlige Funktionærgrupper saavel ved Industri som under de forskellige Etater var ret svagt repræsenteret. Men Fordelingen stemmer iøvrigt ogsaa med det Forhold, som ved flere tidligere Lejligheder er paavist om Jøderne, at disse bestaar af to i social Henseende ret adskilte Dele, nemlig paa den ene Side de, der tilhører det gamle jødiske Samfund, og som næsten alle er født her i Landet, og paa den anden Side de Jøder, der indvandrede her til Landet, navnlig fra Rusland, omkring Aarhundredskiftet og senere under Verdenskrigen. Det har været paavist, at medens det gamle Samfunds Medlemmer i overvejende Grad tilhører de bedrestillede Samfundsklasser, er de indvandrede russiske Jøder et fattigt Folk, af hvilket det store Flertal tilhører Arbejderstanden.

Selvom nu en Del af disse indvandrede Jøder gennem Tiden har arbejdet sig op til en noget højere social Position, er de fleste stadig daarligt stillet; den Oprykning, der har fundet Sted, er

navnlig sket til Smaamestrenes Klasse, og som det følgende viser, er det den fattigste Del af disse, der er Jøder. Derfor vil Jødernes Indtægtsfordeling med forholdsvis mange med smaa og store Indtægter og forholdsvis færre i Mellemgrupperne i store Træk betyde, at det gamle jødiske Samfund fortrinsvis befinder sig i den øverste, og de indvandrede i den nederste Del af Skalaen.

Til yderligere Belysning er foretaget en Undersøgelse af Indtægtsforholdene for enkelte mere betydende Erhvervsgrupper for at se, hvorvidt det er den bedre eller daarligere stillede Del, Jøderne udgør.

1. Beklædningsindustri, navnlig Skrædere.

Gennemsnitlig Indtægt.

	Jøderne		Hele Hovedstaden	
	Mestre	Svende	Mestre	Svende
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
15—25 Aar	—	1.500	2.300	2.100
25—35 »	3.500	2.900	4.100	3.200
35—45 »	4.500	3.200	5.600	3.700
45—55 »	4.300	3.100	6.300	3.600
55—65 »	1.900	1.700	6.400	3.200
65 og over	1.300	600	5.400	2.500
Ialt	4.000	2.500	5.200	3.200

2. Grosserere.

Gennemsnitlig Indtægt.

Alder	Jøderne	Hele Hovedstaden
	Kr.	Kr.
15—25 Aar	1.900	3.100
25—35 »	8.500	8.100
35—45 »	13.000	12.300
45—55 »	21.600	16.800
55—65 »	24.900	20.700
65 og over	18.200	22.900
Ialt	18.400	15.500

3. Detailhandlere.

Gennemsnitlig Indtægt.

Alder	Jøderne	Hele Hovedstaden
	Kr.	Kr.
15—25 Aar	1.700	2.400
25—35 »	2.700	3.700
35—45 »	5.600	4.700
45—55 »	5.200	5.000
55—65 »	5.600	5.000
65 og derover	7.500	5.300
Ialt	5.200	4.600

4. Hovedpersoner ved Immaterielle Erhverv.

Alder	Gennemsnitlig Indtægt.	
	Jøderne	Hele Hovedstaden
15—25 Aar	Kr. 1.400	Kr. 2.400
25—35 »	5.600	4.700
35—45 »	14.800	7.900
45—55 »	15.200	10.000
55—65 »	23.200	11.400
65 og derover.....	14.600	12.200
Ialt	14.000	8.000

Af disse Tabeller over de mere aktive Erhvervsgrupper fremgaar det, at den tilsyneladende store Forskel, der er mellem Indtægterne for Jøder og andre, til Dels er en Illusion, forsaavidt som Jøderne i Almindelighed ikke tjener mere end andre i samme Erhverv og Alder. Forskellen skulde saaledes skyldes den Kendsgerning, at Jøderne fortrinsvis beskæftiges ved Erhverv, der afkaster relativt større Indtægter.

Tydeligt træder Forholdet frem ved Haandværk og Industri, navnlig Skræderfaget. Som det ses af den første af de foranstaaende Tabeller, ligger Jødernes Indtægt lavest i samtlige Aldersklasser, og dette gælder baade Mestre og Svende; gennemgaaende ligger de 25—30 pCt. under.

Som tidligere paavist var hver tiende Skræder i Hovedstaden Jøde, men ifølge Indtægtsoplysningerne vil det altsaa sige, at det navnlig er blandt de daarligst stillede Arbejdere og Smaamestre, Jøderne findes.

Hvad angaar Grossererne, viser Nr. 2 af de foran anførte Tabeller, at de jødiske Grosserere i store Træk tjener akkurat det samme som alle andre Grosserere i samme Alder, og lignende viser Tabel 3 om Detailhandlerklassen; kun en Afvigelse i Retning af en Smule lavere Indtægter for de unge, og en Smule højere Indtægter for de gamle Jøder.

Kun ved de immaterielle Erhverv synes man at kunne fastslaa, at Jøderne ligger i et noget højere Niveau; det er særlig Sagførere og Læger, der trækker Gennemsnittene opad.

Endelig har man undersøgt Indtægtsfordelingen for Kapitalister og Pensionister:

Alder	Gennemsnitlig Indtægt.	
	Jøderne	Hele Hovedstaden
35—45 Aar	Kr. 10.700	Kr. 4.800
45—55 »	12.400	5.700
55—65 »	15.000	5.700
65 og derover.....	7.600	4.900
Ialt	9.800	5.100

Det synes heraf at fremgaa, at de Jøder, der lever af Formue m. m., gennemgaaende har noget større Formuer end det almindelige i Hovedstaden, i hvert Fald er det aarlige Udbytte en Del større.

For Kvindernes Vedkommende viser de to følgende Tabeller noget tilsvarende som for Mændene.

Syersker.			
Gennemsnitlig Indtægt.			
Alder	Jøderne	Hele Hovedstaden	
	Kr.	Kr.	Kr.
15—25 Aar	1.300	1.300	1.300
25—35 »	1.500	1.600	1.600
35—45 »	1.100	1.600	1.600
45—55 »	1.500	1.400	1.400
55—65 »	2.000	1.300	1.300
65 og derover.....	—	1.300	1.300
Ialt	1.300	1.400	1.400

Butikspersonale.			
Gennemsnitlig Indtægt.			
Alder	Jøderne	Hele Hovedstaden	
	Kr.	Kr.	Kr.
15—25 Aar	1.300	1.200	1.200
25—35 »	1.700	1.700	1.700
35—45 »	2.500	2.100	2.100
45—55 »	2.300	2.100	2.100
55—65 »	1.900	2.000	2.000
65 og derover.....	—	1.800	1.800
Ialt	1.600	1.500	1.500

I de Erhverv, hvor de jødiske Kvinder fortrinsvis optræder, udgør de ikke nogen Særklasse, i hvert Fald tjener den jødiske Kvinde det samme som alle andre i samme Fag og Alder.

Som Resultat af Undersøgelsen synes det at kunne fastslaaes, at de danske Jøder i Dag ikke afviger meget fra Hovedstadens samlede Befolkning, hverken hvad Fordelingen efter Alder eller ægteskabelig Stilling angaar. Med Hensyn til den erhvervsmæssige Stilling er der derimod ret store Forskelligheder, idet Jøderne optræder samlet i forholdsvis faa Erhverv, hvilket illustreres bedst derved, at af samtlige 1.800 jødiske Forsørgere er over 400 ved Skræderfaget og over 300 Grosserere.

Karakteristisk er det, at det især er blandt de Fag, der kræver en mere faglig Uddannelse, vi træffer Jøder, og navnlig hvor der

fordres en vis personlig Smag og Fingerfærdighed; derimod findes ingen Jøder i alle de Fag, der særlig kræver fysisk Kraftudfoldelse. Jøderne har meget hyppigere egen Virksomhed som Smaamestre og lignende og findes næsten ikke i egentlige Funktionærstillinger, kort sagt beskæftiges fortrinsvis i Stillinger, hvor der er mere Lejlighed til ved en personlig Indsats at komme op i højere sociale Stillinger end det i Almindelighed er Tilfældet med Funktionærstillingerne.

I den Udtalelse, man ofte hører fremsat om det jødiske Befolkningselement og dets dominerende finansielle Stilling, findes ingen Bekræftelse igennem den foreliggende Undersøgelse. Jøderne tjener i store Træk det samme som alle andre i lignende Erhverv og Alder, og naar samtlige Jøders gennemsnitlige Indtægt bliver saa forholdsvis stor, er Grunden den, at de ikke søger hen i de Erhverv, der giver de mindste Indtægter.
